

عنوان مقاله:

تغییرپذیری زمانی - مکانی بارش های حدی در ایران

محل انتشار:

مجله جغرافیا و برنامه ریزی محیطی، دوره 25، شماره 2 (سال: 1393)

تعداد صفحات اصل مقاله: 12

نویسندگان:

همت الله رورده

یدالله یوسفی

جعفر معصوم پور سماکوش

وحید فیضی

خلاصه مقاله:

بارش از جمله عناصر اقلیمی است که در بعد زمان و مکان دارای تغییرات بسیاری است. در این بین مطالعه بارش های حدی به سبب اثرات مخرب و زیانبار آن، دارای اهمیت بسزائی است. هدف اصلی مقاله، بررسی تغییرات درون سالانه مقادیر حدی بارش در ایران با استفاده از تکنیک تحلیل هارمونیک است. برای رسیدن به نتیجه مطلوب، داده های بارش از آمار ۴۰ ایستگاه سینوپتیک کشور با دوره آماری ۲۰۱۰-۱۹۶۶ (۴۵ ساله) استخراج گردید. تحلیل هارمونیک به واسطه عمل در فضای طیفی، دارای قابلیت زیادی در بررسی تغییرپذیری بارش است. تحلیل هارمونیک نشان داد که در بیشتر مناطق کشور، عمدتاً تغییرات مقادیر حدی بارش دارای الگوی سالانه بوده (PVR)۱) بیشترین سهم را در توضیح و تبیین واریانس داده ها بر عهده دارد. بیشترین میزان (PVR)۱) در بخش های مرکزی و جنوب غربی (به میزان بیش از ۸۰٪ به طور مثال در ایستگاههای دزفول و کاشان) مشاهده شد. در سواحل جنوبی دریای خزر و سواحل جنوبی ایران، هارمونیک اول از میزان قابل توجهی (بیش از ۷۰٪) برخوردار بوده است. به طور کلی دو هارمونیک اول، واریانس داده ها را به میزان زیادی در بیشتر نواحی ایران توضیح داده و نیاز به هارمونیک های بیشتر وجود ندارد. به عبارتی دیگر، تغییرپذیری سالانه و شش ماهه، مهمترین تغییرات در بارش های حدی ایران می باشند. بدین ترتیب نقش پدیده های بزرگ مقیاس جوی در ایجاد بارش های حدی بیشتر از سایر عوامل است. در بخش-هایی از شمال غرب و جنوب شرق هارمونیک دوم نقش بیشتری در توضیح واریانس دارد. میزان متفاوت T۱ بارشهای حدی ایران نیز حکایت از تفاوت های زمانی و مکانی بسیار بالای رخداد های حدی بارش در این منطقه دارد.

کلمات کلیدی:

هارمونیک، واریانس، مقادیر حدی، بارش، درون سالانه، ایران

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1204460>

